

11/549/61/2010

2010. AUG. 26.

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat
Polgármesteri Hivatal
Budapest,
Oktatási és Közművelődési Főosztály

Tárgy: Javaslat Gerlóczy Károly Budapest első
alpolgármesterének egykori lakhelyén
emléktábla elhelyezésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Buzás Kálmán - a Pataky Művelődési Központ igazgató-helyettese - helytörténeti írásai rendszeresen olvashatóak a Kőbányai Hírek „Kőbányai Panteon” című rovatában. Célja, hogy emléket állítson a kőbányai illetőségű híres embereknek, akik valaha sokat tettek tudományos, művészi vagy politikai tevékenységük során a kerületért.

Kutatómunkájának köszönhetően ismerhettük meg alsó-viszokai Gerlóczy Károly Budapest első alpolgármesterének életét és munkásságát. Szolgált a szülővárosát, Pestet, majd az egyesített fővárost Budapestet, de soha nem feledkezett meg Kőbányáról, ahol a Hölgy utca 13. szám alatt élt. Már 1869-ben felhívta a figyelmet a kerület közegészségügyi problémáira, a későbbiekben kijárta, hogy Kőbányának legyen saját gyógyszerháza. Budapesten elsőként a kőbányai közintézményekbe került vezetékes víz. 1873-ban választották Budapest alpolgármesterének, az egyesített főváros legtevékenyebb és legsokoldalúbb politikusa volt.

Átszervezte a közigazgatást, új alapokra fektette a közoktatást, a közegészségügyet, a középítkezések lebonyolítását, valamint a város mecenatúráját. A járvány – és árvízügyeket, a hajléktalanok problémáját személyesen irányította.

Emlékének megőrzésével kerületünk sokszínűségét, történelmi múltját mutathatjuk be.

Az előterjesztést Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete Kulturális és Oktatási Bizottsága 2010. augusztusi ülésén tárgyalja, a bizottság álláspontját a bizottság elnöke a képviselő-testületi ülésen ismerteti.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete emléktáblát kíván állítani Gerlóczy Károly Budapest első alpolgármestere tiszteletére a Budapest, X. ker. Hölgy u. 13. szám alatti ház falán, és egyben felkéri a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő:

azonnal

Felelős:

Verbai Lajos polgármester

Végrehajtásért felelős:

dr. Neszteli István jegyző

A végrehajtás előkészítéséért felelős:

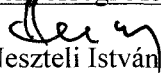
dr. Kántásné dr. Szabó Ivett főosztályvezető

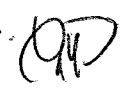
Bajtek Mihályné főosztályvezető

Budapest, 2010. augusztus 11.

dr. Kántásné dr. Szabó Ivett
főosztályvezető

Törvényességi szempontból látta:

dr. Neszteli István
jegyző

T. Lajos
Boríték: Melléklet
ahol az emléktábla
elhelyezését
Lolo. 07. 29.

Verbai Lajos Polgármester Úrnak

Hölgyei: S. Krióni
Beküldte a nap
8. 10. 08. 07.

Javaslat: a Hölgy utca 13.sz. alatti lakóház falán emléktábla elhelyezésére - Alsó-viszokai Gerlóczy Károly Bp.-i Alpolgármester volt lakhelyén.

Szolgált a szülővárosát, de soha nem feledkezett meg kicsiny hazájáról Kőbányáról.

Kijárta hogy, legyen Kőbányának gyógyszertára.

Budapesten elsőként itt, a közintézményekben vezetékes ivóvíz lett.

Ő szervezte meg az 1881. és 1892. évi népszámlálásokat.

Nevéhez fűződik a Zeneakadémia, a Városháza terveztetése, kivitelezése.

Az Operaház, Országház, Nemzeti színház, Millenniumi világkiállítás szervezése.

Baross Gábor, Arany János, Petőfi szobor állítása, Kossuth Lajos hamvainak hazahozatala.

A vaskorona rend és a francia becsületrend lovagja.

A Perzsa Nap és Oroszlán rend tulajdonosa.

Ő volt a Székesfőváros első Alpolgármestere.

Ezért fontos lakhelyének, emlékének méltó megörökítése.

Kérem a Polgármester Urat javaslatom támogatására.

Tisztelettel:

.....
Buza László, Hölgy u. 21

06/30/893-7582

Kőbánya, 2010. Július 15

Kőbányai Panteon

Iszák-Viszakai Gerlóczy Károly

Írás Kálmán

igetek közepén, a valahai n promenádon – ma Hölgy ának ismeri mindenki – egy emeletes szecessziós villa az ik legcsinosabb lakóház. Nem alkodó, klinkertéglás homzata tekintélyt parancsoló, bálytalanságot nem tűrő, mint éle közintézmény. Tölgyfakát gondos mesterkezek farag: szorgalommal, kitartással. ahai lakója is efféle ember t. Egy valódi királyi tanácsos, a koronarend és a francia beltrend lovagja, a perzsa naporoszlánrend tulajdonosa, a keszfőváros első alpolgármes-

szolga volt a szó legnemesebb emében. Szolgált szülőváros, Pestet, majd az egyesített főrost, Budapestet, de soha nem

feledkezett meg „kicsiny hazájáról”, Kőbányáról. Már 1869-ben – mikor még Pest város tanácsnoka volt – Kőbánya közegészségügyi problémáira hívta fel a figyelmet a városi Törvényhatósági Tanácsban. Későbbiekben kijárta, hogy gyógyszerára legyen Kőbányának, majd, tán ez sem véletlen, hogy vezetékes víz került Budapesten elsőként a kőbányai közintézményekbe, tény, hogy Kőbánya földrajzi adottsága is hozzájárult ehhez. 43 esztendő közszolgálati tevékenysége és hihetetlen munkabírása folytán se szeri, se száma a nevéhez fűződő eredményeknek. Igaz, hogy a „boldog békeidők” kezdetén sodorta a sors a közigazgatásba – ahogy a róla emlékező beszédben méltatták –, de ez tán még több erőt adott neki imádott városa gondozásához.

„Gerlóczy Károly azon édes emlékü korban élte át ifjú éveit, melyben a nemzet hosszú aléltsága után, az igazi meghamisítatlan, önérdektől ment, tiszta és valóban ideális és hazafiúi eszmék megtestesítése volt, az egyedüli cél, mely tele volt nemes eszményekkel, a mely kor rövid idő alatt, de lázas munkálkodással és tevékenységgel a magyar nemzeti államnak egy szép, viruló, már világhírű és nyelvében is magyar fővárost alkotott.”

1835-ben született. A kegyesrendiek gimnáziumában érettségizett, majd a pesti egyetemen ügyvédi diplomát szerzett. 1861-ben mint tollnok kezdte városházi karrierjét. Három hónap múlva jegyző, majd 1866-tól főjegyző. Az 1873-ban elsöprő többséggel alpolgármesternek választja a közgyűlés. Az egyesített Budapest városvezetőinek legsokoldalúbb és legtevékenyebb tagja volt, Ráth és Kamermayer után a harmadik Károly. Nélküle semmi jelentős esemény nem történhetett a fővárosban. Soha nem politizált, „csak” a nagyváros mindennapi ügyeit kezelte. Átszervezte a közigazgatást, új alapokra fektette a közoktatást, a közegészségügyet, a középítkezések lebonyolítását, a város kulturális mecenatúráját. A járvány- és árvízügyeket, a hajléktalanok problémáját személyesen irányította.

Nevéhez fűződik az erzsébetvárosi római katolikus templom, a Tisztviselőtelep, a Zeneakadémia, budapesti Népszínház létesítése, tervezetése. A Váci utcai Városháza gondolata, tervezetése és kivitelezetése, az Operaház, az Országház, a Nemzeti Színház tervezetése, zsűrije és kivitelezetése. Kossuth Lajos hamvainak hazaszállíttatása és temetésének szervezése. A millenniumi ünnepek és Világkiállítás szervezése, Pest város monográfiájának megírása. Baross Gábor, Arany János és Petőfi szobrának állíttatása. Szinte lehetetlen felsorolni azon kezdeményezéseket, tevékenységeket, amelyek nevéhez kötődnek. Példának csak néhányat említettem meg a jelentősebbek közül, hogy ki-k tanuljon belőle a maga módján, hiszen ma is mindenkinek van feladata a saját városáért, utcájáért, lakóházáért, emlékeiért. Mindannyian vállaljuk fel mi kőbányaiak hogy nevét megőrizzük.

